

دەسنیشانکەرژەى رەگەزو نامى

ئاكق مارانى

۱۸ و ئەپرېلو ۲۰۱۸

زۋانى ھۆرامى يۆن چە (جە) ئا زۋانا كە دلى ئاڭئەنە نامى رەگەزش ھەن و چانەيچ زياتەر، زۋانى ھۆرامىيەنە ياگە گىرونامى و ياۋەرنام و كرڭار و ئامرازە كى نىشانداى و پەرساى و خاۋەندارىي و ...تد دماگرى (suffixum) رەگەزى ھۆرگېرا:

ياگە گىرونامى: ئاڭئەنە، ئاڭ و تەن

ياۋەرنام: كىناچە وەشلانى؛ كورە وەشلانە

كرڭار: كىناچە كى و تېنە؛ كورە كە و تەن

ئامرازو نىشانداى: ئىنى - ئىنە؛ ئانى - ئانە؛ ئوونى - ئوونە

ئامرازو پەرساى: كامى - كامە؛ چكۆنە، چكۆن، ...تد

ئامرازو خاۋەندارىي: كىناچق لالۆى؛ كورپو لالۆى.

بەلام ئانە نامېنە، كە بە ياگە گىرونامى و ياۋەرنامى و كرڭارى و ئامرازە كى نىشانداى و پەرساى و خاۋەندارىي رەگەز بەخشق، نەك پېچەۋانە و ئانەى. ياۋەرنام و كرڭار و ئامرازە كى نىشانداى و پەرساى وېشا رەگەزشا نېبا (چېۋى تام وەش؛ شېلانى پېشە وەشى؛ ھەلووچەى پېشە وەشە). سەر و ئا بنەمايە، پەى زاناي و دەسنیشانکەرژەى رەگەزو (ياگە گىرونامى و ياۋەرنامى و كرڭارى و ئامرازە كى نىشانداى و پەرساى و خاۋەندارىي) مشىق پەى رەگەزو نامى گېلمېۋە و رەگەزەكەى بېزمېۋە و دەسنیشانکەرەى، تاكو بە درۆسىي بە زۋانى ھۆرامى بنۆسىمى و پېسە و كەسېۋى نا- ھۆرامى-زۋانى زۋانى زۋانى فېرېبىمى [بەتايىبەت پەى پەرۋەڭەكەرا و فېرکەرا 'مامۆساي'] و ھەرىپاسە چە نۆىستەينە نادروسىي رازۋانى رووئەنەڭ و گرتو چە يە كتر ئەنەنەياۋاي درۆسنەبو.

ھەر زۋانېۋەنە بنەمىۋە تايىبەتە پەى دەسنیشانکەرژەى بارە رازۋانىيە كە ھەنە، كۆمەلېۋ زۋانېنە، دما دەنگ يان دما واكو ۋاچە كا متاۋق دەسنیشانکەرە رەگەز و نامە كا بو. وەشەختانە چە زۋانى ھۆرامىيەنە بنەمىۋە ساڭى رازۋانىيە پەى دەسنیشانکەرژەى رەگەزو نامى ھەنە. بەلام ھەلېبەتە ئا

بنہما یان ئا بنہمی نا، کہ تاکو ئہسہ واکہ کا (حرفہ کا) دماپی نامہ کا یان واچہ کا بہ بنہما کہرق؛ کہ "تھر (واکی دہنگ کولہ | consonant) بق، رہ گہزو نامہ کی نہرن و تھر (واکی دہنگ کولہ نہبق، رہ گہزو نامہ کی مہلن". بہ لام ئا بنہما درقسہ نہیہنہ، چونکہ زوانی ہورامییہنہ فرہ نامی ہہنی، کہ بہ (واکی دہنگ درپڑہ | Vowel) دماییشا میٹو و کہ چی رہ گہزشا نہرا؛ نمونہ :

زارقؤلہ - زارقؤلہ کہ ، مہژگہ - مہژگہ کہ ، پڑمہ - پڑمہ کہ ، تہختہ - تہختہ کہ ، ہہلووچہ - ہہلووچہ کہ ، مرؤہ - مرؤہ کہ ، مروچہ - مروچہ کہ ، بزئلہ - بزئلہ کہ ، گورہ کہ - گورہ کہ کہ ، تووتہ - تووتہ کہ ، چوکلہ - چوکلہ کہ ، رپخہ - رپخہ کہ ، پھپولہ کہ - پھپولہ کہ ، قشقہرہ - قشقہرہ کہ ، کؤتہرہ - کؤتہرہ کہ ، مہزہرہ - مہزہرہ کہ ، کوچہلہ - کوچہلہ کہ ، چنگلہ - چنگلہ کہ ، سہؤہ - سہؤہ کہ ، نیجہ - نیجہ کہ ، پھنجہرہ - پھنجہرہ کہ ، سہکؤ - سہکؤہ کہ ، سہکؤلہ - سہکؤلہ کہ ، سہردؤلہ - سہردؤلہ کہ ، ہہنارہ کؤلہ - ہہنارہ کؤلہ کہ ، شہمامہ - شہمامہ کہ ، جوولہ کہ - جوولہ کہ کہ ، پوولہ کہ - پوولہ کہ کہ ، قولینگہ - قولینگہ کہ ، خولیرہ - خولیرہ کہ ، ہانہ - ہانہ کہ ، تریشقہ - تریشقہ کہ ، گرمہ - گرمہ کہ ، زرمہ - زرمہ کہ ، یانہ - یانہ کہ ، شوانہ - شوانہ کہ ، پھریانہ - پھریانہ کہ ، گونجہنہ - گونجہنہ کہ ، پووزہؤانہ - پووزہؤانہ کہ ، فہقیانہ - فہقیانہ کہ ، پھرؤانہ - پھرؤانہ کہ ، تھریانہ - تھریانہ کہ ، چؤ - چؤہ کہ ، کؤ - کؤہ کہ ، لؤ - لؤہ کہ ، خوو - خووہ کہ ، موو - مووہ کہ ، شوو - شووہ کہ ، فووو - فوووہ کہ ، پیا - پیاکہ ، پا - پاکہ ، وا - واکہ ، پاشا - پاشاکہ ، ہامسا - ہامساکہ ، مامؤسا - مامؤساکہ ، ئؤسا - ئؤساکہ ، ..تد.

پاسہ کہ وٹتھر ئامارہمدان، پھی دہسنیشانکہرڈھی رہ گہزو نامی چہ زوانی ہورامییہنہ بنہمیٹوہ فرہ ساڈی و ئاسانہ و پیمانہییہ ہہنہ، کہ بہ فارای [نؤیستہو] نامہ کی چہ باری ئاسایینہ (بارو نہژناسیایینہ) پھی (بارو ئہژناسیای) ، بہ ئاسانی رہ گہزو نامہ کی بہرگنؤ:

نامی [تاک-نامی، رہ گہز مہلی، بارو نہژناسیایینہ]

نامہ کی [تاک-نامی، رہ گہز مہلی، بارو نہژناسیایینہ]

ہہریاسہ (سہفہ کی گہنہنہ ، ساؤہ کی تشہنہ ، گورالہ کی زہریفہنہ ، برالووہ کی یاؤتینہ ، بلچہ کی تالہنہ ، ہہلچہ کی زہہراؤییہنہ ، نہؤہژنہ کی لہرہنہ ، گاؤہ کی قسرہنہ ، پھنیرہ کی سؤلہنہ ، کہرہ کی وہشہنہ ، تہؤہنہ کی خرہنہ ، قازانہ کی شپہنہ ، مہخہ کہ کی وشکہنہ ، کوولہ کہ کی تالہنہ ، وہزہ کی پووچہنہ ، تہفہ کی زہرہنہ ، مریچلہ کی تہرسینہ ، کاؤاترہ کی گمہنہ ، لاسہ کی نساہنہ ، مہؤہ کی بہرزہنہ ، شہلانہ کی پشہ وہشہنہ ، ...تد)

زارقۇلە

[تاك-نامى، رەگەز نېرى، بارو ئەژناسىايەنە]

زارقۇلەكە

[تاك-نامى، رەگەز نېرى، بارو ئەژناسىايەنە]

ھەرىپاسە (تووتەكە ھارا ، زارقۇلەكە زىرنگا ، مەژگەكە چەرمەن ، پىژمەكە تىنا ، تەختەكە لارا ، ھەلووچەكە زەردا ، مرۋەكە كىرمۇلا ، مرقۇچەكە سىياۋا ، بىزىلەكە چارا ، گۈرەكەكە لەرا ، چۆككەكە بارىكا ، رېخەكە كولا ، پەپوولەكە رەنگىنا ، قىشقەرەكە گولانەن ، دەرەكە كىپا ، تەنەكەكە ژەنگىنا ، چۆۋەكە تەرا...تد)

چى دىيارىكەردەى رەگەزو ئا ۋاچا، كە چە بنەرەتەنە ھۆرامىي نېيەنى و چە زۋانەكا تەرىۋ ئامىنى يان ئاۋرىپنى؟

بېجگە نامە ھۆرامىيەكا، زۋانى ھۆرامى پېسەو گرژ زۋانبۇى زىنەى بەردەۋام چى فراۋان بېبىەى و زىاتەر بېبىەى پېۋەنەكا و تېكەلېبىيەىش چى بازنە كولتوورىيەكا و زۋانەكا تەرى، بە تايبەت ئا زۋانى كە چە ۋىەرژەنە زۋانو ئايىنى و زۋانو پەرەستگى و فېرگى بېبىنى و سەپىپىنى و ئا زۋانى كە ئارقۇ زۋانى زالى بوارو زانستى و فىلوسوفى و ئەدەبى و تېكنولۇجى و ئابوورى و راۋەبەرىيەنى، ۋاچى ناھۆرامىي ئامىنى دلى زۋانى ھۆرامى و مەيا. ھەر كەس گەرەكش بۇ، چە ئا تايبەتمەنىيە سىروشتىەو زۋانى راگىرىكەرق، مشىقۇ زۋانەكەو وېش قورخكەرق و قسەكەرا زۋانەكەو وېش زىنانيكەرق و نازقۇ بە ھىچ زۋانبۇى تەر فېرېبا و بواناۋە و قسېكەرا. ئانەىچ ئەستەمترىنو ئەستەمەكان، چونكە چا كاتقۇكە مرقۇف چە قوزاخەو خېزانىيەنە بەرشىيەن و كۆمەلە درقسە بېبىنە و كوچكەردەى سەرشھوردان، بەردەۋام و جەھانگىرانە مرقۇفەكى كوچكەرا و تېكەلېبا و چە يەكتىۋ فېرېبا و چە ئا راچۇ ۋاچى زۋانەكاچ مەرزەكا برا و پەى دلى زۋانەكا تەرى ملا و سەپىيا، يان موازىيا. بەتايبەت چە ئى رۇزگارەنە كە سەردەمو جەھانگىرى تېكنولۇجى زانىارىيەكان و كەرەسەكى ئا بوارەىە فرەتەر جەھان-زۋانىيەنى و دەسەلاتوزۋانە زالەكا سەپنۇشا و بەكاربەرى ئاسايىش فرە ئاساپى و بەبى مەرام و ۋىرۆكەردەى و پابەنى زۋانى، ۋاچە باۋەكا بەكاربەرق. [ھەلئەتە ئەر زۋانى ھۆرامىيەنە پەى ئا ۋاتايە ۋاچبۇە نەبۇ، ئاسايىتەرىن چىبۇا، كە ۋاچبۇە باۋىبى چى ئامى ئامرازو و كەرەسەكا، نامەكېچشا بە زۋانو درۆسكەر و ئامرازەكەى يان كەرەسەكەى پەى دلى زۋانبۇى تەرى بلقۇ].

بەلام بە ھەمان ۋاتەى و نۆىستەى زۋانە بنچىنەىيەكەى [زۋانبۇ كە ۋاچەكېش چنە وازىپنە]نا، بەلكو تايبەتمەنىي زۋانە ۋاچە وازەرەكەى ھۆرگىرق، بەتايبەت زۋانبۇى زىنە و بەھېزى پېسەو زۋانى ھۆرامى، كە ھەردەم مۇرقۇ تايبەتمەنىي وېش ئو ۋاچە ناھۆرامىيەكا مئدق. نموونە (عومەر – ھومەر،

عبداللہ - ئۆللا ، علی - ئەلى ، عثمان - ئوسمان ، عبدالرحمن - ئۆرەحمان ، معروف - مارف ، محمود - مەموولە ، مصطفى - مسەفا ، عطا - ئەتا ، خەدىجە ، خەجى ، فاطمە - فاتى ، قەدحە - قەتى ، زولەيخا - زلېخا ، ھەولېر ، ھۆلېر ، بىغداد - بەغدا ، قطر - قەتەر ، أنقارا - ئەنقەرە ، تاران - تاران ، كوردستان - كوردستان ، ھىندوستان - ھىندسان ، كىتاب - كىتەپ ، مردم - مەردۇم ، كىيۇرد - كىيۇردە ، گرووپ - گرووپە ، تېلەفون - تەلەفون ، ملىون - ملىون... (تد).

پاسە كە بەرگنق و ۋىنىمى، دەيان و سەژان نامى نا-ھۆرامىي پەي دلى زۋانى ھۆرامى وازىيىتى و ۋامكرىيىتى، بەلام چاگەنە كە ۋاتەي دەنگە ناھۆرامىيە كە سەخت بېيەن، يان دەنگى ۋاچە كى پەي دەنگى ھامشېۋەي ناسكى ھۆرامى فارىيىتى، يان رەگەزى پېچەۋانە و رەگەزى بىنچېنەيى نامە ناھۆرامىيە كاش بە نامە كە بەخشان، تاكو چە قسە كەردەينە و دلى دېرېنە ۋاتەيشا ئاسان بۇ : (كىيۇرد) يۋەنە چە ئا ۋاچە باۋائى رۆزگارەيە، كە زۋانى ئىنگلىزىيە 'يەنە نامبۇە بېرە گەزەنە و ياگە گىرو نامە كى بېرە گەزا (it)، ۋەرو ئانەي كە ۋاتەيش بە زۋانى ھۆرامى پېسە و ئىنگلىزىيە كەي وشك و رەق و سەختا، ناچار رەگەزو مېلەي ھۆرگېرۇ و بۇ بە (كىيۇردە). پەي ئانەي بزانىمى، ئانە چى و چنى رۋوھمڈۇ، مشىقۇ دلى قسە كەردەينە و دلى دېرېنە سەرنجشېدەيمى:

(كىيۇرد) يان (كىيۇردە)؟ *

ئەر ئېمە پېسە و ۋاتە ئىنگلىزىيە كە و وېش نامە كى ۋاچمى و بنۋىسىمى :

ئا كىيۇرد سەرۇ؛ ئى كىيۇرد فرە خاسا؛ كىيۇردېۋى خاسا؛ كىيۇردە كە خاسكەرە؛ تو كىيۇرد ھۆرامىت ھەن؟ تو كامە كىيۇرد بە كاربەرى؟ كىيۇردو من ئىنگلىزىيا. تو چى ئا كىيۇردە بە كاربەرى؟

ئەر رەگەزى نېرە بە نامە كى بەخشمى، بە ئى جۆرە بەرمشۇ :

ئا كىيۇردە سەرۇ؛ ئى كىيۇردە فرە خاسا؛ كىيۇردېۋى خاسا؛ كىيۇردە كە خاسكەرە؛ تو كىيۇردى ھۆرامىت ھەن؟ تو كامە كىيۇرد بە كاربەرى؟ كىيۇردە كە و من ئىنگلىزىيا. تو چى ئا كىيۇردە بە كاربەرى؟

ئىنجا با بەيمى و رەگەزى مېلەش پەنەبەخشمى، بزانىمى چنى بەرمشۇ :

ئا كىيۇردى سەرۇ؛ ئى كىيۇردى فرە خاسەنە؛ كىيۇردېۋە خاسە؛ كىيۇردە كى خاسەكەرە؛ تو كىيۇردى ھۆرامىيەت ھەنە؟ تو كامە كىيۇردە بە كاربەرى؟ كىيۇردە كۆ من ئىنگلىزىيەنە. تو چى ئا كىيۇردى بە كاربەرى؟

ئىنجا ئىسە با پېۋەرە، وەشئاۋازىي و گونجىاي ۋاچە كە و رەۋان-ۋاتەيشا (ھارمۇنىشا) سەرنجشېدەيمى، بزانىمى كامە بارەنە قسە كى يان دېرە كى وەشتەر ماچىقۇ و نەرمتەرەنە و قسە كەر بە وى ناچار كەردەي ھەستەنمە كەرۇ؟

هەلبەتە نەۋاچيا نەمەنق، ئانە حەز يان سەلىقەو ئېمە نېيا، كە دەنگو ۋاچە ناھۆرامىيە كا فارق يان رەگەزېۋى تايبەت بە نامە كا بەخشق، بەلكو ئانە سرووستو زۋانين، ئانە پەنەۋازىي رادەو واكە دەنگ-درېژەكان چە ۋاچبۇەنە، كە (كىبۇردى) رەق و تەق بە (كىبۇردى) ناسكە فارق. ئانەيچ نيشانەو بەھېزىي و زىنەيى زۋانين، ھەر ئا تايبەتمەنپىيەنە كە زۋانى ھۆرامىش بەبى بېيەى دەسەلاتى رامىارىي فاران بە زۋانو ئەدەبو بەرو جگرافياو وېش و كەردەنش بە وەشتەرين زۋانو ھونىاي و گۆرانىي، كە كەسە ناھۆرامىيەكى بەبى ئەنەياۋاي ۋاچە ھۆرامىيە كا بە ئاسانى بە ئاۋازو ۋاچە ھۆرامىيە كا ھۆرپىرا و سەماكەرا.

ھەرىپاسە چە بوارو تىكنۆلۆجى زانىارىيە كا يان بوارە كا تەرىپەنە كۆمەلېۋ ۋاچى ناھۆرامىيە ھەنى، كە رەگەزى مېلە ھۆرگېرايان پېسەو رەگەز نېرەى بەرگنا: سايت - سايتە ، سېرقەر - سېرقەر ، دۆمەين - دۆمەين ، لىنك - لىنك ، ماوس - ماوس ، مۆنيتۆر - مۆنيتۆر ، مۆبايل - مۆبايل ، كۆمپيوتەر - كۆمپيوتەر ، لىپتاپ - لاپتۆپ ، ئاپپىد - ئاپپاد ، واير - واير ، تىل - تەل ، سكان - سكان ، ئۆتومەبىل - ئۆتومەبىل ، ترومبىل - ترومبىل ، ...تد ... ئەر ئېمە ئى دۋە نموونەيە سەرنجىدەيمى، خاستەر بەرگنق، ۋەرو چېشى يۋەشا مېلى و ئەۋىتەرە نېرى (سايتەكو من ھاككرىنە) ، (بلاگەكەو من ھاككريان).

چېۋبۇتەر كە مشىق سەنجىدريق، بېيەى رەگەزى دۋەلايەن يان بېلايەن'ين، كە زۋانى ھۆرامىيەنە ھەن، بەلام پېسەو رەگەزى نېرەى بەرگنق: نموونە (زارقۆلە | رۆلە : بەچەو ژەن و پىاي، ھەلبەتە پېسەو 'زارقۆلە'ى نەك 'كور' و 'كناچە'ى) ، (بەچە : زارقۆلەو نېر و ماو ئازەلى، ھەلبەتە پېسەو 'بەچە'ى نەك پېسەو نەۋەژنى و نۆبەنەى) ، (وچەو درەختى، ھەلبەتە پېسەو نامبۇى گرڈېنى بەبى جورو درەختەكەى).

ئېمە مزانى كە (زارقۆلە | رۆلە) ھەم (كناچەنە) و ھەم (كور)، بەلام پېسەو دەسچىنكەرڈەى تەمەنە كا و ھەم پېسەو دەسنىشانكەرڈەو پاىەگاي كۆمەلايەتى | خېزانى و ھەم پېسەو نەخشو كەسە كا دلى خېزانى و ھەم پېسەو ئەۋەگېلاى خاوەندارىي ئاڭبشا پەى ئەڭى و تاتەى، (زارقۆلە | رۆلە) پېسەو نامبۇى پەى ھەر دۋە رەگەزەكەى (كناچى) و (كور)ى بەكاربرىق. ھەرىپاسە (بەچە) و (وچە) دۋى نامى بېرەگەزىنى يان رەگەز-بېلايەنېنى و كاتېۋ ئېمە ماچمى (گاۋەكى | ھەشەكى | كتەكى | دەلەكى | ماھەرەكى بەچەش بېيەن، نېر و ماو بەچەكەى ديار نېيا) ، (درەختەكە وچەشدان، نېرە و مېلە-بېيەى رەگەزو جورو درەختەكەى ' ھەنار' يان 'تفى' ديار نېيا)؛ ھىچ كات

مەبەسو ئېمە چە 'بەچە'ى نۆبەنە يان نەۋەژنە ...تد نېيا و نېيەنە؛ مېلەي تفي و تايلي و كەكەۋى
يان نېرى هەنارى و چنارى نېيا؛ هەرچن (زارقۇلە كە | رۆلە كە) كىناچى بۇ يان كور بۇ، پاسە ماچىق
: زارقۇلە كە زەيفا | جوانا، زىرەكا، زىرەكا، تەمەلا...تد؛ هەرچنە (بەچە كە) مېلە بۇ يان نېرە بۇ، پاسە
ماچىق : بەچە كە گولانەن، هارا ، سرگا ، ...تد؛ هەرچنە (وچە كە) وچەو درەختبۇي نامە مېلە
پېسەو(وەزى و بلچى و تفي) يان نامە درەختبۇي نېرى پېسەو (هەنارى، چنارى، هەلووچەي و
مرقى) بۇ، پاسە ماچىق : وچە كە لارا، ...تد و چە گرڈو بارەكانە پېسەو نامى رەگەز نېرى بەرگنۇ و
رەنگا چن سەڭ يان چن هەزار سالى ۋىرۆكەردەي رەگەز سالارى دلى كۆمەلى هەژمونش بېيەبۇ و
ۋەرو ئانەيە بۇ، كە (رەگەزى بېلايەن) پېسەو رەگەزبۇي جياۋازى بەرنە كۆتەبۇ.

هەلبەتە چېگەنە، مەبەسو من ئانە نېيا، كە نادىارىي (رەگەزى بېلايەنى) پېسەو گىرقتبۇي پارۋانىي
نىشانبۇدەو، نەخىر، بەس ئامازبۇا، تاكو وەنەر بزانتو چى فرەو ۋاچە ناھۆرامىيەكا، هەرچنە چە
بنەرەتەنە مېلى يان نېرى نەبا، پېسەو رەگەز مېلەي و رەگەز نېرى بەرگنۇ؟ ئانە كاتبۇەنە كە زۋانى
بنەرەتتېيەنە بېلايەنېنى و تەنانت كاتو ھۆرامى-ۋاتەيچشانە كەمتەر هەس بە نېرېيەي يان
رەگەزدارىي ئاڭبشا كرىق؛ پەي نمونەي : لىنك ، كلىك ، سىرقرە، دۆمەين، ...تد كە زۋانە
بنچىنەيە كەنە نامى رەگەز بېلايەنېنى و تەنانت دلى زۋانبۇي رەگەزدارى پېسەو زۋانى ئالمانى فرەو
ۋاچە وازىكا (نائالمانىيەكا) پېسەو بېرەگەزى يان رەگەز-بېلايەنى بەرگنۇ. بە ئا جۆرە ۋىنىمى، فاراي
رەگەزو نامە وازىكا، يان ئەۋەمەينشا بەبى رەگەز بەس تايبەتمەنىي زۋانى ھۆرامى نېييا، بەلكو
تايبەتمەنىي فرەو زۋانە رەگەزدارەكان.

ئىسە با پېۋەرە دۋى نامى نا-ھۆرامىي، كە بنەرەتەنە نامى بېرەگەزى يان رەگەز بېلايەنېنى و پەنەۋازىي
ژىۋاو سەردەمە جياۋازەكا پەي دلى زۋانى ھۆرامى ئاۋرڈېنى و زۋانى ھۆرامى پەي ئاسان ۋاتەيشا بە
ئاڭبشا رەگەزش بەخشان:

تەماتە [تاك-نامى، رەگەز نېرى، بارو ئەژناسىيەنە]

تەماتە كە [تاك-نامى، رەگەز نېرى، بارو ئەژناسىيەنە]

كىبۇرد [ئىنگلىزى]

كىبۇردە [ھۆرامى]

ۋەرو ئانەى كە زۋانى ھۆرامىيەنە ۋاتەى كىبۆرد دلى دەسەۋاچەينە | دېرېنە ئاسان نېيا، ناچار پەى
وہشۋاتەىش و ناچار نەببىەى قسە كەرى بە فشارداى ماساۋلە كا دەمى و زۋانى كە بەپا و سرووشتو
قسە كەردەى وېش بە ۋاتەى ئا جۆرە ۋاچا فېرنەببىەن، ناچار دماگرو (ه) موازوو.

ھەئبەتە نەۋاچىا نەمەنۇ، پەى كەسبۇى/ كەسبۇى كە زۋانى ھۆرامى زۋانى ئەڭاپى ئاڭى/ ئاڭى بۇ
و چە دىالېكتبۇەنە كە ئاڭە/ ئاڭ چە ئەڭىشۇ فېرېببىەبۇ و رەگەزو نامى بەركۆتەبۇ و ياۋەرنام و كرڭار
دماگرى رەگەزى ھۆرگېرۇ و ئامرازە كى نىشاندانى و پەرساى و خاۋەندارى تايبەتمەنې رەگەزىشا
بۇ، متاۋىق بە رى تەرىچ، چانىشا سەرنجداى دماگرو ياۋەرنامى و كرڭارى و دما دەنگ يان دماگرو
ئامرازە كا نىشاندانى و پرسىارى و خاۋەنداپى، رەگەزو نامى رۆشكەرۇۋە. بەلام ئانە چە باربۇەنە كە
واناى زۋانى ھۆرامى پېسە و زۋانە كا تەرى بوانىق و بنۇسىق و زۋانو مىدىاى گرڭىنەپى (رۇنامە ،
گۆۋارە، رادىو و تەلەفزیون) بۇ؛ بە ۋاتىۋە تەرە، ھەر پاسە گرڭ عەرەبى_زۋانېۋى وانىار مزانق (ة ،
ت) چە دماپى نامېنە نىشانە و مېلەببىەى رەگەزو نامى تاك و كۆپەنې، ھەر پاسە كە زۋانى
ئالمانىيەنە گرڭ كەسبۇى وانىار مزانق، كە (دى ، دىر ، داس) نىشانە و (مېلەپى ، بېلايەنې و نېرەپى)
نامە كانى. بەلام بەداخۇ چە ئارقونە زۋانى ھۆرامى زۋانو وانىا نېيا و فرەو ھۆرامى-زۋانە كا نمەزانا بە
درۇسى بە زۋانو وېشا بنۇسىا و فرەو نۇيسەرە ھۆرامى-زۋانە كا پابەنو ئا بنەما پارۋانى و رانۇسىا
نېپەنې، كە رەگەزو نامە كا نىشانمڭا و نە ئامادېنې چە دەقگېرتەى بە ئەلفابىتتو زۋانى فارسى و زۋانى
سۆرانى وازبارا و نە گەرەكشانە چېۋېۋى تازە فېرېبا، كە وېشا نەزانابۇ؛ بەداخۇ ئېمە و زۋانى ھۆرامى
رۇزگارېۋەنە گىرماوارڭەن، كە سەردەمو تەمەلېببىەى كەسەكان، سەردەمو نادەربەسى كەسەكان،
سەردەمو كەمتەرخەمىن ۋەرانۋەرۇ زۋانى ئەڭاپى و ھەرپاسە ۋەرانۋەرۇ ژىۋارى و دلىنەلۋاى ئاڭەلا
و گىۋاۋلا و درەختا و شۆنەماكا و نەۋە كا ئايەندەى كەمتەرخەمىنمى!

بە ئا جۆرە، كە دىما و بەركۆت، بەپا و ئا بنەمى، كە وېش زۋانى ھۆرامىيەنە ھەنە و من دماو
پەيجۆرىكەردەى چە بارەو رەگەزدارىپى نامى ئىستېنۇ، ئېمە فرە بە ئاسانى متاۋمى رەگەزو نامە كا [چ
نامە بنەچە ھۆرامىيەكى و چ نامە بنەچە ناھۆرامىيەكى] بېزمېۋە و دەسنىشانكەرمى و بەبى ئانەى
كە ناچاربېمى ۋاچە كا يان جۆرو دەنگى دماينو ۋاچە كا دەرخكەرمى، ھەم فېركەرەكى چە فېرگاكانە
متاۋا سەرو ئا بنەمايە وانەو رەگەزدارىپى نامى ھۆرامى بڭا و ھەم كەسانى ناھۆرامى-زۋانى متاۋا بە
ئاسانى رەگەزو نامە كا زۋانى ھۆرامى بېزاۋە و فېرېبا.

په راۋېزى :

* واكه : پيټه ، حرف

** سالق ۲۰۱۸ بهريزېڅو چه فەيسبووك چيرو هه ۋالو ۋه لابييهى كيبوردى هورامى (Horami Keyboard v3.1) چه من پەرساش "چى تو (كيبورد) به مېله (كيبورده) منۋيسى، كه وېش ره گەزش نېرەن؟". نا كاته من ۋاتم دماټەر چه نا بارو بابه تېۋه تايبه تەنە مەلامەتو مېله كەرڌەى نا ۋاچه ناھورامى رۆشنكەرووۋه. دماو نۋيستهى بابه تەكى، بريارمڌا، كه ئى بابه تى چنى كۆمە لېۋ بابه تا تەرى پېسە و پەرچنېۋى (پەرتووكېۋى | كتېبېۋى) رازۋانى ۋه لاکەرووۋه، بەلام گرفتارى و نەۋەشى و جەنجالى و سەرئېشى رۆزگارى به من بوارشانەڌا پەرچنە كەى تەمامنو و كۆت پەشتو كەنۆلا، تاكو چى رۋانە كه خەرىكو ئامادە كەرڌەى ۋه لاکرياي دوهمو پەرچنو (ئەلفا بېتى هورامى) بېى و چه وەلامۆداى پرسيارق يو چه سەرنجدەرە ئەرجمەنەكا؛ كه ۋەرو چېشى من رەگەزو كۆمە لېۋ ۋاچا به مېله نۋيستهن؟ ئى بابه تى ئاماۋه ۋيرو من و بريارمڌا، ئى بابه تى و بابه تەكا تەرىچ به نۆره پاكئويس كەروو و يەك يەك به وەنەرا نۋيستهى هورامى پېشكەشكەروو، نەكا (خاتوو كۆرۋنا) چه من سەرەرا گېرو و بوارو تەمامناى بابه تەكا و پەرچنەكا نەڌو و دماو وېم كەسېۋ نەبو، كه نۋيستهكا من به وەنەرى هورامى-زۋانى و به پەرچنگو زۋانى هورامى بياۋنو و پېشكەشكەرو.

** نامى ناۋازى، كه بارو كۆ-كەرڌەينە چه بنەماو كۆكەرڌەى لامڌا و دماگرو (ى) هورنمە گېرا، نمونە : هامسا – هامساكه – هامسى – هامسيكى، ئوسا – ئوساكه – ئوسى – ئوسىكى، ...تد

پەيۋەنيكەرڌەى چنى نۋيسەرى :

e-mail: ako.maran@gmail.com

Telegram : [@AkuMarani](https://www.t.me/AkuMarani)

Twitter : @aku_marani

Facebook : www.facebook.com/aku.marani

Instagram : www.instagram.com/aku.marani

Website : www.sites.google.com/view/horami